

Uchwała nr 45/2025

Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN działającego przy
Wydziale II Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN
z dnia 18 marca 2025 roku

w sprawie stanowiska Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN

Na podstawie § 7 Regulaminu komitetów naukowych stanowiącego załącznik do uchwały Nr 37/2024 Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 17 września 2024 r. w sprawie Regulaminu komitetów naukowych Polskiej Akademii Nauk, uchwała się, co następuje:

§ 1

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN przyjął stanowisko w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (druk nr 442).

§ 2

Stanowisko Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN z dnia 18 marca 2025 r. stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3

Uprawnionych do głosowania – 41 osób; głosowały – 33 osoby.

Wyniki głosowania: Tak: 33; Nie: 0; Wstrzymuję się: 0.

§ 4

Uchwała wyraża poglądy Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk i nie powinna być utożsamiana ze stanowiskiem Polskiej Akademii Nauk.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący KNZiA PAN

Prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski

STANOWISKO
KOMITETU NAUK ZOOTECHNICZNYCH I AKWAKULTURY
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
W SPRAWIE POSELSKIEGO PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY
O OCHRONIE ZWIERZĄT
(DRUK NR 442)

W Polsce od wielu lat prowadzone są intensywne badania dotyczące dobrostanu koni, które mają na celu poprawę warunków życia i pracy tych zwierząt. Temat ten jest przedmiotem szerokiej dyskusji zarówno w środowisku naukowym, jak i wśród organizacji prozwierzęcych oraz opinii publicznej. Jednym z obszarów zainteresowania jest sposób traktowania koni wykorzystywanych do zarobkowego przewozu osób, zwłaszcza w kontekście ich dobrostanu.

W projekcie ustawy proponowana jest zmiana artykułu 14 ustawy o ochronie zwierząt, polegająca na wprowadzeniu zakazu zarobkowego przewozu pasażerów pojazdami zaprzęgowymi, jeśli liczba pasażerów przekracza sześć.

Proponowana zmiana nie precyzuje szczegółowych warunków dotyczących pracy koni, takich jak waga pasażerów, wielkość zaprzęgu, liczba koni w zaprzęgu, czy ich rasa i wielkość. Powyższe kwestie mają kluczowe znaczenie dla projektu, ponieważ to one określają, czy pracujące konie nie będą przeciążone oraz czy będą w stanie ciągnąć zaprzęg bez szkody dla swojego zdrowia i bez odczuwania dyskomfortu. Projekt nie odnosi się do innych ważnych kwestii, takich jak warunki pracy zwierząt, np. maksymalny czas pracy, odpoczynku, dopuszczalne obciążenie. Samo ograniczenie liczby pasażerów nie rozwiąże problemu, jeśli np. wozy będą eksploatowane w skrajnych warunkach pogodowych.

Wprowadzenie dodatkowych, nieprecyzyjnych zapisów w ustawie mogłoby nie tylko utrudnić funkcjonowanie lokalnych przewoźników, ale także wpłynąć negatywnie na tradycyjne formy turystyki, które są ważnym elementem kultury i gospodarki regionu. Zamiast wprowadzać nieprecyzyjne regulacje, lepszym rozwiązaniem jest konsekwentne egzekwowanie już obowiązujących przepisów. Lepszą ochronę dobrostanu koni może zapewnić ścisła współpraca instytucji państwowych, organizacji prozwierzęcych i lokalnych społeczności.

Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy, proponowane zmiany dotyczą przede wszystkim pracy koni w Tatrzańskim Parku Narodowym. Jednak przyjęcie nowych przepisów może również wpłynąć na wykorzystanie koni w innych regionach kraju, gdzie warunki pracy są odmienne od panujących w terenach górskich. Dlatego ogólny zakaz przewozu powyżej sześciu pasażerów jest zbyt sztywny, biorąc pod uwagę zróżnicowane warunki pracy koni w różnych częściach Polski.

W 2024 roku w siedzibie dyrekcji Tatrzańskiego Parku Narodowego odbyło się spotkanie dotyczące przyszłości transportu konnego do Morskiego Oka. Zostało

ono zorganizowane na zaproszenie Minister Klimatu i Środowiska Pauliny Hennig-Kloski. W rozmowach wzięło udział ponad 20 osób reprezentujących różne środowiska, które wypracowały wspólne stanowisko. Wśród uczestników znaleźli się przedstawiciele: Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Tatrzańskiego Parku Narodowego, Starostwa Powiatowego w Zakopanem, gminy Bukowina Tatrzańska, Stowarzyszenia Przewoźników do Morskiego Oka, lekarze weterynarii (w tym członkowie komisji badającej konie), Fundacji Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt - Viva! oraz Tatrzańskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami.

Podczas spotkania, kierując się troską o dobrostan zwierząt, lokalną społeczność, opinię publiczną, zrównoważony rozwój turystyki oraz tradycje góralskie, wypracowano katalog zmian i postanowień, które zyskały poparcie wszystkich uczestników. Wśród nich znalazły się m.in.: zmniejszenie limitu pasażerów na wozach, wydłużenie czasu postoju koni na Włosienicy oraz zaplanowanie ponownego przeliczenia obciążenia koni. Trwają także prace nad wprowadzeniem elektrycznego silnika wspomagającego konie podczas ciągnięcia fasiażu pod górę, co ma poprawić ich warunki pracy.

Warto podkreślić, że kolejnym krokiem w kierunku poprawy warunków pracy koni jest skrócenie trasy przejazdów konnych do Wodogrzmotów Mickiewicza. Zmniejszenie dystansu z 7 km do 3 km zredukuje obciążenie koni, umożliwiając im pracę na łagodniejszym odcinku drogi. Dalszy transport turystów ma być realizowany za pomocą elektrycznych busów. Zmiany te wejdą w życie po wygaśnięciu obowiązujących umów fiaków, czyli po 31 grudnia 2025 roku.

Aby zapewnić dobrostan koni pracujących w Tatrzańskim Parku Narodowym, wprowadzono regulamin, którego zapisy były konsultowane z ekspertami z zakresu weterynarii, hipologii oraz organizacjami prozwierzęcymi. Zgodnie z nim, konie pracujące na drodze do Morskiego Oka muszą być poddawane corocznym obowiązkowym badaniom weterynaryjno-hipologicznym. Raporty z tych badań są dostępne na stronie <https://tpn.gov.pl/przewozy-konne> i nie wskazują na przeciążanie koni pracą ani na wykorzystywanie zwierząt nieprzygotowanych do wykonywania swoich zadań. Fiakrzy przestrzegają zapisów regulaminu, ponieważ ich złamanie grozi karą finansową lub nawet dożywotnią utratą licencji.

Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że proponowane zmiany dotyczą głównie pracy koni w Tatrzańskim Parku Narodowym. Jednakże nie ma podstaw, aby potrzeba nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt opierała się na liście otwartych organizacji prozwierzęcych z dnia 15 września 2014 roku. Dokument ten ma już 11 lat, a przez ten czas sytuacja koni wykorzystywanych w turystyce uległa znaczącej poprawie. Wprowadzono szereg regulacji i mechanizmów kontrolnych, które zapewniają lepszy dobrostan zwierząt, co sprawia, że powoływanie się na tak dawny materiał jest nieadekwatne do obecnych realiów.

Komiteta Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk uważa, iż w tym zakresie nie zachodzi konieczność wprowadzania nowych zapisów do ustawy o ochronie zwierząt. Istotniejsze jest przestrzeganie oraz skuteczna egzekucja istniejących regulacji. Właściwie przygotowane do pracy konie, którym zapewnia się odpowiedni odpoczynek i możliwość realizacji potrzeb behawioralnych, są w stanie bez uszczerbku dla swojego zdrowia pracować

efektywnie, nawet w trudnych warunkach, takich jak tereny górskie. Ponadto, zastosowanie nowoczesnych technologii, takich jak silniki elektryczne wspomagające pracę koni, może znacząco poprawić warunki ich pracy, zwłaszcza w wymagających rejonach.